

Handläggare
Axel Gränse
08-535 364 93
axel.granse@huddinge.se

Förslag till beslut

Föreläggande om åtgärder enligt tobakslagen

Beslut

Tillsynsnämnden beslutar:

1. Utbildningsnämnden i Stockholms stad (212000-0142) ska se till att den anordnade platsen för rökning vid entréytan inklusive askkoppar tas bort.
2. Utbildningsnämnden i Stockholms stad (212000-0142) ska se till att vilseledande anslag som kan inbjuda till rökning tas bort samt att anslag/skyltar om att det är rökförbud inom skolans område sätts upp.
3. Utbildningsnämnden i Stockholms stad (212000-0142) ska se till att skolans område hålls rent från cigarettfimpar.
4. Utbildningsnämnden i Stockholms stad (212000-0142) ska senast **den 30 november 2018** inkomma med dokumentation och redovisning till tillsynsnämnden av genomförda åtgärder enligt beslutspunkt 1-3.

Stöd för beslut

Beslutet är fattat med stöd av 2 § p. 1, 20 § och 22 § tobakslagen (1993:581).

Delegaten har enligt punkterna Ö 3.1 i gällande delegationsordning rätt att för nämndens räkning ta beslut.

Beslutsunderlag

Fotografier tagna vid inspektion på STFG den 19 mars 2018

Ärendet

Under 2017-18 gjorde tillsynsnämnden genom miljötillsynsavdelningen tillsyn av hur Huddinges skolor arbetar med rutiner för tobaksförebyggande arbete och rökfria miljöer samt om rökförbudet följs i skolorna och utomhus på skolgårdarna.

Miljötillsynsavdelningen genomförde den 19 mars 2018 en anmäld inspektion vid Stockholms transport- och fordonstekniska gymnasium, STFG. Vid inspektionen

närvarade Lars Dowert, rektor transportprogrammet, Hanna Mayer, rektor mekanikerprogrammet, Kjell Jonsson, administrativ chef, Vanja Sidell, skolsköterska, samt för miljötillsynsavdelningen Axel Gränse. Avdelningen gjorde även en oanmäld inspektion den 4 april 2017 utanför gymnasiets entréer.

Framför gymnasiets huvudingång är en entréyta vilken används av gymnasiets elever, personal och vuxenstuderande. Vid inspektionerna saknades skyltar om att rökförbud råder på skolgårdar. Vid inspektionen den 4 april 2017 fanns däremot anslag om att "rökning ska ske utomhus". Vid inspektionen 19 mars 2018 fanns anslag på insidan av entrédörrarna med budskapet "fimpa gärna, men gör det i en askkopp". Vid båda inspektionerna sågs flera elever röka på entréytan. Den 4 april 2017 fanns askkoppar utanför entrédörrarna, den 19 mars 2018 hade en plats på entréytan anordnats för rökning med fristående askkoppar. Platsen närmast bilparkeringen markerades som en ruta på marken. Det låg även cigarettfimpar på marken vid huvudingången den 19 mars 2018.

I samtal med rektorer, skolchef och skolsköterska framkom att skolan inte fokuserar på tobaksförebyggande arbete, utan på förebyggande insatser mot narkotika och alkohol. Skolan har en handlingsplan mot alkohol och droger (2017-06-19) där tonvikten ligger på att förebygga och agera vid missbruk av dessa. I handlingsplanen nämns tobak allmänt i fråga om laghänvisningar och det hälsosamtal som skolsköterskan genomför med alla elever i gymnasiets årskurs 1. Vid hälsosamtalet informeras eleverna om riskerna med rökning. De får även ange om de röker, dock brukar inga som gör det vilja ha hjälp med att sluta. Vid inspektionen 19 mars 2018 satt ett sluta röka-anslag på insidan av entrédörrarna.

Eleverna informeras om rökförbudet på skolan i samband med skolstart då alla vid individuella upprop skriver på att de har tagit del av informationen. Skolpersonalen säger inte till elever som röker utomhus, däremot tas det regelbundet upp inom personalen att rökförbudet även gäller dem. Skolpersonalen ska inte röka med eleverna, dock förekommer detta. Elever som inte är myndiga behandlas som vuxna av STFG och kontakt tas inte med vårdnadshavare när skolan får reda på att elever röker. Eftersom en stor del av studierna på STFG är arbetsplatsförlagda utbildas även handledare på arbetsplatser om bl a rökning. Rökning inomhus förekommer inte på skolan.

Gällande den anordnade platsen för rökning hänvisar skolan till en avvikelseparagraf i tobakslagen på grund av den frekventa trafiken till och från MAN som är granne med gymnasiet. När STFG startades var det många elever som rökte vid bilvägen vid parkeringen. Av trafiksäkerhetsskäl och för att undvika att elever går in och ut och röker i verkstadsdelen anordnade skolan en särskild plats för rökning genom att en linje för skolgård drogs där den aktuella rutan hamnade utanför skolgården. Enligt skolan anges inte någon skolgård i ritningen för utomhusmiljön.

Tillämpliga bestämmelser

Rökning utgör den enskilt starkaste riskfaktorn för människors ohälsa och är en av de främsta orsakerna till såväl sjukdom som förtidig död. I Sverige orsakar rökning omkring 12 000 dödsfall per år. Långt fler människor lever med rökrelaterade sjukdomar som orsakar sänkt livskvalitet och stora kostnader för dem själva och samhället. Forskning visar att de som testar att röka under tonåren har högre sannolikhet att bli regelbunden tobaksanvändare jämfört med ungdomar som inte testat alls under samma period. Passiv rökning skadar hälsan på samma sätt som rökning. Ungefär en fjärdedel av röken andas in av rökaren, resterande går till omgivningen som utsätts för passiv rökning. Barn och unga är extra känsliga för rökningens effekter och det är därför viktigt att begränsa hur mycket rök de utsätts för.

På grund av de hälsorisker och olägenheter som exponering av tobaksrök bidrar med så finns det regleringar för rökning som meddelas i tobakslagen. Det finns förbud mot rökning i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem. Motiveringen till förbudet mot rökning på skolgårdar (§ 2 punkt 1 i tobakslagen) var när det lades till i tobakslagen 1994 att förhindra rökdebut hos barn och ungdomar, få bort röktrutor och att markera att rökning inte är önskvärd.

Enligt 2 § punkt 1 tobakslagen är rökning förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn eller ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem.

Kommunen har enligt tobakslagen den omedelbara tillsynen över de miljöer och lokaler för vilka Folkhälsomyndigheten har den centrala tillsynen enligt 19 a § tobakslagen. Tillsynsmyndigheten får enligt besluta om de förelägganden och förbud som krävs för att lagen ska följas. Enligt 22 § tobakslagen får tillsynsmyndigheten begära de upplysningar, handlingar och liknande som behövs för tillsynen.

Tillsynsnämndens bedömning

Tillsynsnämnden bedömning är att rökförbudet inte följs på STFG. Skolan har anordnat en särskild plats för rökning med askkoppar på skolans entréyta. Nämnden bedömer att den markerade platsen tillhör skolans område och kan betraktas som skolgård. Genom att markera en plats för rökning som liggande utanför skolgården har skolan i själva verket iordningställt en rökruta. Nämnden bedömer inte att platsen kan motiveras som en avvikelse till förbudet mot rökning på skolgårdar. Propositionerna till tobakslagen (prop. 1992/93:185 och prop. 1993/94:98) ger inte stöd för ett undantag på grund av trafiksäkerhetsskäl.

Tillsynsnämnden bedömer vidare att skolan medverkar till att rökförbudet inte följs genom vilseledande anslag om att rökning får ske utomhus istället för information om motsatsen. De cigarettfimpar som låg vid huvudingången innebär

att rökning även förekommer på andra delar av entréytan. Nämnden bedömer därför sammanfattningsvis att det är rimligt att utbildningsnämnden i Stockholms stad, som är huvudman för undervisningen i STFG, ser till se till att den anordnade platsen för rökning vid entréytan inklusive askkoppar tas bort, att vilseledande anslag som kan inbjuda till rökning tas bort, att anslag/skyltar om att det är rökförbud inom skolans område sätts upp samt att skolans område hålls rent från cigarettfimpar.

För att tillsynsnämnden ska kunna följa upp att åtgärderna har genomförts i enlighet med beslutet ska utbildningsnämnden i Stockholms stad redovisa utförda åtgärder till tillsynsnämnden, senast den 30 november 2018.

Information och upplysningar

Om du har frågor eller undrar över något så kan du kontakta handläggaren.

Beslutet går att överklaga, se bilaga.

TILLSYNSNÄMNDEN

Axel Gränse
Miljöinspektör

Bilagor:
Hur du överklagar tillsynsnämndens beslut

Sändlista:
Delges med e-post
Utbildningsnämnden, Stockholms stad (verksamhetsutövare),
registrator.utbildning@stockholm.se

Kopia för kännedom
Lars Dowert, rektor STFG, lars.dowert@stockholm.se
Hanna Mayer, rektor STFG, hanna.mayer@stockholm.se
Kjell Jonsson, administrativ chef STFG, kjell.jonsson@stockholm.se

HUR DU ÖVERKLAGAR TILLSYNSNÄMNDENS BESLUT

Detta beslut kan överklagas hos förvaltningsrätten i Stockholm.

Tala om vilket beslut du överklagar genom att ange ärendenummer och beslutsnummer som står högst upp i beslutet. Ange även *varför* du anser att beslutet är oriktigt och *vilken ändring* du vill ha. Handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning bör också bifogas. Skrivelsen bör undertecknas och du bör ange namn, personnummer eller organisationsnummer, bostadsadress, telefonnummer och e-postadress.

Hit skickar du ditt överklagande

Överklagandet ska lämnas in eller skickas till Huddinge kommun:

Förvaltningsrätten i Stockholm
via
Huddinge kommun
Natur- och byggnadsförvaltningen
Miljötillsynsavdelningen
141 85 Huddinge

Överklaga inom tre veckor

För att överklagandet ska kunna prövas måste ditt överklagande ha kommit in till Huddinge kommun senast inom **tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Har ditt överklagande kommit in i rätt tid kommer handlingarna att skickas vidare till förvaltningsrätten om nämnden inte själv ändrar beslutet på det sätt du har begärt.

Frågor

Har du ytterligare frågor om hur du överklagar kan du vända dig till Miljötillsynsavdelningen i Huddinge kommun via telefonnummer 08-535 300 00 eller e-post miljotillsyn@huddinge.se.